

которых можно ее изучать: Дальнейшие исследования корпоративной культуры строились уже на основе его трехуровневой структуры.

Значительную роль в формировании культуры организаций сыграл опыт советских предприятий, которые осуществляли плодотворный поиск путей сплочения коллектива, вселяли гордость за работу на конкретном производстве, внедряли новые традиции во взаимоотношениях работников в процессе их совместной трудовой деятельности.

В результате анализа различных определений корпоративной культуры, представляется возможным использовать следующее определение ее. «Корпоративная культура – это совокупность разделяемых работниками ценностных ориентаций, норм и традиций, определяющая индивидуальность организации и формирующая сопричастность к решению ее стратегических и тактических целей и задач»⁶.

Панченко О. О.

НТУ «ХПИ»

СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

В останні роки відбулися зміни в українській системі вищої освіти і це пов'язано з приєднанням України до Болонського процесу.

Історія Болонського процесу офіційно почалася з підписання Болонської декларації 19 червня 1999 р. в Італії. Декларація була підписана 29 міністрами освіти від імені своїх урядів. Цим актом більшість європейських країн-учасниць Болонського процесу проголосили створення спільної Зони європейської вищої освіти до 2010 р. В межах цієї зони повинні діяти єдині умови визнання дипломів про освіту, працевлаштування та мобільності громадян.

Для України Болонський процес розпочався з підписання Болонської декларації 19 травня 2005 р. на Бергенській конференції. У 2006/2007 рр. у всіх ВНЗ України III-IV рівнів акредитації впроваджена кредитно-трансферна система ECTS. Підготовлено відповідний пакт інноваційних нормативних документів ECTS, розроблені рекомендації і втілюються організаційні заходи щодо впровадження додатку до диплому європейського зразка (Diploma Supplement). Виконання цього пункту є обов'язковою вимогою для усіх країн, що підписали Болонську декларацію.

Стратегічні рішення щодо створення ЄПВО до 2010 р. і його подальший розвиток до 2020 р. є результатом зустрічей міністрів Європейських країн, що відповідають за вищу освіту в країнах ЄПВО. Участь у Болонському процесі є відповіддю на загальні виклики, які стоять перед системами вищої освіти європейських країн.

У 2010 р. На зустрічі міністрів (Будапешт-Вена) було проголошено про запуск Європейського простору вищої освіти (відповідно до Болонської

⁶ Формирование и развитие корпоративной культуры предприятия. URL: http://www.emd.ru/consulting/same/same_corp_6.html

декларації). Важливо відмітити, що ЄПВО – це об'єднання 47 національних систем освіти, які розвиваються відповідно до загально скерованих принципів, а не єдина система вищої освіти [1].

В умовах модернізації освітньої діяльності у контексті європейських вимог актуальності набувають питання, пов'язані з процедурами, методичним забезпеченням, змістовим наповненням вищої освіти, посилення уваги до новітніх технологій навчання.

Серед них, безумовно, важливе значення має поєднання вітчизняних і західноєвропейських стандартів та підходів до навчального процесу. Одним з важливих питань є реалізація кредитно-модульної системи (КМС). КМС – це визнаний європейський стандарт, один із шляхів оптимізації навчального процесу, інструмент реалізації завдань мобільності студента. Це важливий чинник входження національної системи освіти до спільного європейського простору.

На старті КМС були акцентовані такі її переваги, як систематичність роботи студентів протягом усього семестру, розширення можливостей для спільної діяльності викладачів та студентів, визнання результатів навчання в одному ВНЗ іншими навчальними закладами, більш об'єктивний характер оцінювання знань, широке використання інтерактивних форм і методів роботи зі студентами.

Найбільші мінуси КМС, на думку студентів, пов'язані зі зростанням частки самостійної роботи у навчальному процесі, зі створенням умов для конкуренції у навчанні, можливістю максимальної індивідуалізації навчального процесу та використання більш широкої шкали оцінювання знань студентів. Такі позиції студентів свідчать, що вони були не готові здійснювати значний обсяг самостійної роботи, що передбачається європейською освітньою практикою. Це перешкоджає формуванню позитивного ставлення студентів до освітніх євростандартів [2].

Орієнтація на «європейський вимір» у вищій освіті характеризується також діяльністю кураторів. Їхні функції достатньо прописані й регламентовані. Між тим, на сьогоднішній день більшість студентів навряд зможе розповісти про свою взаємодію із куратором. Така ситуація вказує на наявність проблеми відпрацювання системи взаємодії «деканат – куратор – викладач – студент».

Згідно із цілями Болонського процесу освітні системи європейських країн повинні бути реорганізовані таким чином, щоб учасникам освітнього процесу було легко переїжджати з однієї країни в іншу (у ЄПВО) з метою подальшого навчання, чи працевлаштування. Але на сьогодні в Європі зберігається скептичне відношення до випускників українських ВНЗ.

Також не вирішена доля такої розповсюдженої ланки освіти як технікуми і коледжі, це при тому, що їхня чисельність в державі у чотири рази більша, ніж ВНЗ III-IV рівнів акредитації [2].

По при всі негаразди українська освіта продовжує рухатись до ЄПВО, й на цьому шляху вбирає в себе все те краще й ефективне, що робить європейську

освіту привабливою і конкурентоспроможною. Водночас українська освіта намагається зберегти власні педагогічні надбання, зробити їх зрозумілими для інших народів, поєднати з педагогічними наданнями провідних країн світу [3].

Література: 1. Нагаєв В. Адаптація традиційної рейтингової оцінки до європейської кредитно-трансферної системи. / В. Нагаєв, // Новий колегіум. – 2005. – №3. – С. 39-44. 2. Михальова К. Європейські освітні норми у практиці вітчизняних ВНЗ: студентські оцінки перших років впровадження. / К. Михальова, Т. Зверко, // Вища школа. Науково-практичне видання. – 2010. – №2. – С. 34-40. 3. Олійник А. Поняття й реальність процесу інноваційного розвитку освіти в Україні у контексті Болонських декларацій. / А. Олійник, // Вища освіта України. – 2007. – №1. – С. 42-49.

Панчехин В.
НТУ «ХПИ»

НЕНОРМАТИВНАЯ ЛЕКСИКА В СМИ

С помощью слов мы общаемся, делимся информацией. Но порой мы даже не задумываемся, насколько же важно значение слов. Слова имеют двойственный характер: они могут радовать, но могут и унижать, объединять и разъединять людей. К сожалению, сегодня мы часто видим школьников и студентов, которые уже не читают книг, не учат стихи, а на досуге обсуждают, кто посмотрел самую тупую передачу, выучил самую матерную частушку. Не очень-то приятно слышать, когда так называемые матерные слова внедряются в повседневное словесное общение школьников, когда вместо цитирования строк из известных литературных произведений, молодежь цитирует матерные отрывки, и матерные слова «пересыпают» обыденную речь не только юношей, но и девушек.

Но совершенно недопустимо использование матерных слов в художественной литературе, в средствах массовой информации, в театре, кино, на телевидении во всех видах программ, особенно когда эти выражения озвучивают популярные творческие и политические деятели. С них берут пример не только дети, но и поклонники, старающиеся во всем подражать своему кумиру.

Возникает вопрос: в чем же причина того что мы убиваем культурные ценности слова? Почему чем тупее и более матернее передача, тем больше у нее рейтинг и больше она притягивает к себе зрителей. А за примерами, как говорится, далеко ходить не надо: фильм Муви 43, юмористическая передача ХБ, 100500, группы Ленинград и Красная плесень. Недалеко ушел Камеди клуб. И это действительно всего лишь только примеры.

Данная проблема порой довольно остро обсуждается в СМИ. В таких дискуссиях принимают участие писатели, поэты, сценаристы, актеры, социологи, депутаты, психологи представители общественных организаций. Но главное – ситуация не меняется. И причина этого, на мой взгляд, в том, что в стороне остается государство, власть, которую следовало бы применить, хотя